

מושך ומנהיג אין אבל רכוב לא –

Pulling and leading yes; but not riding

OVERVIEW

The גמרא cited a ברייתא concerning משיכה והנהגה by a camel and a donkey, and the manner in which they are קונה. The ברייתא does not mention רכוב (by either of them). The גמרא infers from this that only משיכה והנהגה are קונה, however רכוב is not קונה. Our תוספות explains how we arrived at this assumption.

תוספות asks:

תימה מנא ליה דלמא כל שכן רכוב דתפיס ביה –

It is astounding! How does the גמרא derive that רכוב is not קונה, perhaps (מושך ומנהיג), for he is grasping it?!

תוספות responds to an anticipated answer to his question:

ואי משום דשיירה אטו בכל דוכתי תנא כולהו קניינין –

And if you will answer that the גמרא derived that רכוב is not קונה since the ברייתא omitted it (it does not mention רכוב only מושך ומנהיג); but this is insufficient proof, **for is it indeed so that in all other places, he teaches and mentions all the קניינין?!** The question remains how the גמרא inferred from this ברייתא that רכוב is not קונה.

תוספות answers:

ויש לומר דממשנה יתירא קדייק דליערבינהו ולתנינהו –

And one can say; that he derives it from the excessive language of the ברייתא, for the ברייתא should have combined and taught the cases together:

שנים שהיו מושכין או מנהיגים בין בגמל בין בחמור ותו לא –

‘Two people who were pulling or leading whether it was a camel or a donkey, they are קונה’, and say no more; however -

מדקתני בלישנא יתירא¹ שמע מינה דלמעוטי רכוב אתא –

Since the ברייתא taught with excessive language, we can derive from this ברייתא that he meant to exclude רכוב.

תוספות proves his point, that if קונה is רכוב then the ברייתא should have ולתנינהו ולתנינהו:

והיינו דפריך בתר הכי וליערבינהו ולתנינהו –

¹ Instead of saying בחמור בין בגמל בין מנהיגים או מושכין שהיו מושכין או מנהיגים. The excessive language is to teach us that רכוב is not קונה. בחמור או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג וכו'.

And this is what the גמרא asks later, 'if רכוב is קונה then לערבינהו ולתנינהו'.

תוספות continues to ask:

ואם תאמר לעולם מנא לן למעוטי רכוב –

And if you will say; still how do we know to exclude רכוב -

דלמא הא דלא ערבינהו כדי לאשמועינן דמשיכה אורחא בגמל והנהגה בחמור –

Perhaps the reason the ברייתא did not combine them is in order to teach us that (even though) it is usual to pull a camel and lead a donkey (and not the reverse) -

ואפילו הכי אחד מושך ואחד מנהיג בגמל –

But nevertheless if one was מושך and one was מנהיג a camel -

לא מבטל משיכה דאורחא בגמל את ההנהגה דלאו אורחא –

The משיכה which is usual for a camel does not nullify the הנהגה which is unusual for a camel -

וכן בחמור איפכא –

And similarly the opposite is true concerning the donkey -

ולכך תנא בתר הכי אחד מושך ואחד מנהיג ולא למעוטי רכוב² –

And therefore he continues afterwards (once he established בגמל משיכה and (הנהגה בחמור) that if one was מושך and one was מנהיג (either by a גמל or חמור) he is קונה, but not to exclude רכוב!

תוספות answers:

ויש לומר כיון שישמיענו שמשיכה והנהגה שניהם קנו בגמל ובחמור³ –

And one can say; since the ברייתא will teach us (through the לערבינהו) that משיכה and הנהגה are both (equally) קונה by a גמל and חמור, then -

פשיטא שאין אחד מבטל חבירו משום דהאי אורחיה והאי לאו אורחיה⁴ –

It is obvious that one קנין will not nullify the other קנין merely because one is usual and the other not (so) usual; the proof from לערבינהו ולתנינהו remains.

תוספות responds to an anticipated question:

אבל במתניתין⁵ משמיענו שפיר שאין מבטל רכוב ומנהיג ברגליו את מנהיג לחודיה –

² שנים שהיו מושכין או מנהיגין בין בגמל ובין בחמור would have only stated ברייתא question is that if the תוספות we may have thought that in a case of מנהיג וא' מושך only one would be קונה (the one for whom the more common קנין was used; i.e. משיכה בגמל and הנהגה בחמור). Therefore the משנה teaches us that in spite that גמל (גמר) both are (by a חמור or a מושך וא' מנהיג; nevertheless even if it was מנהיג and דרכו בהנהגה and דרכו במשיכה קונה.

³ The ברייתא should have stated בחמור ובין בגמל ובין בחמור. We would then know that neither קנין can be מבטל the other קנין even if one is אורחיה and the other is not.

⁴ See 'Thinking it over' # 1.

⁵ See 'Thinking it over' # 2.

However⁶ in our משנה it is proper that the תנא teaches us that רכוב ומנהיג is not מבטל the מנהיג alone -

לפי שיש ברכוב כל מה שיש במנהיג⁷ ועוד דתפיס בה:

Since רכוב possesses all the advantages which מנהיג has and in addition he is תפיס בה. In such a case one would have thought that the רכוב is superior and מבטל the מנהיג, therefore the משנה needs to teach us that it is not so (but not concerning אורחיה ולא (מבטל לא אורחיה is אורחיה; that is not sufficient to have us think that אורחיה is אורחיה).

SUMMARY

The need to teach that one קנין is not מבטל another is only where the superior קנין contains all the elements of the other קנין plus an additional advantage; however if it does not contain all the elements of the inferior קנין, then it is obvious that it cannot be מבטל the inferior קנין.

THINKING IT OVER

1. קונה states where two קנינים are קונה (separately) then certainly one קנין cannot be מבטל the other.⁸ How can we reconcile this with the query of רב in יהודה in a case of מנהיג whether the רכוב (לחודיה) or the מנהיג is קונה?⁹

2. תוספות is differentiating between the cases of וחמור בגמל והנהגה (מוחזקות) of our משנה (concerning מנהיג and רכוב), and (קנין), (concerning משיכה). Why did not תוספות answer that concerning a קנין there is no הו"א that one קנין can be מבטל another קנין; however concerning מוחזקות, there is a סברא to argue that a superior קנין can be מבטל the מוחזקות of an inferior קנין?¹⁰

3. תוספות explains that there is reason to assume that קנין מבטל קנין, only when the superior קנין contains all the elements of the inferior קנין and something additional. Seemingly by משיכה והנהגה each one contains all the elements of the other plus that it is אורחיה. Why does תוספות exclude it from assuming that there too קנין is קנין מבטל?¹¹

⁶ תוספות just taught us that if we know that both קנינים are valid, then we assume that neither can be מבטל the other, even if one has an advantage over the other. Why then does our משנה need to teach us that רכוב ומנהיג is not מבטל מנהיג, since both מנהיג and רכוב are valid separate קנינים.

⁷ מנהיג causes the animal to move no less than רכוב. See 'Thinking it over' # 3.

⁸ See footnote # 4.

⁹ See: (48 #) אמ"ה, נח"מ, אמ"ה.

¹⁰ See # 51. אמ"ה.

¹¹ See חכמת מנחה ומעין החכמה.